

Jelka Kernev Štrajn - utemeljitev

Lucija Stupica: *Magnolija. Njena zgodba*. Novo mesto: Goga, 2024

Peter Semolič: *Žalostinke za okroglo Zemljo*. Ljubljana: LUD Literatura 2024.

Obe pesniški knjigi, tako tista z naslovom *Magnolija. Njena zgodba* kot tista z naslovom *Žalostinke za okroglo Zemljo*, se mi zdita vredni posebne pozornosti, ker v svoji različnosti, glede zunanje in notranje zgradbe, vseeno kar kličeta po primerjavi. Primerjalno branje pa je, kot se ve, nadvse vznemirljivo branje, zlasti če gre za poezijo. Tukaj, v obeh primerih za zelo reflektirano poezijo.

Obe se odlikujeta po tem, da sta si bodisi za središče bodisi za izhodišče vzeli konkretni naravni bitnosti, ki v besedilih nastopata kot zunajjezikovni entiteti; to je kot nekakšno zunajtekstno oprijemališče, kot tisto, kar od zunaj navznoter določa razsežnosti časa in prostora. Pri **Stupici** je to okrasno drevo, že v naslovu navzoča magnolija, pri **Semoliču** je to mačka, upodobljena na naslovnici, s katere nas motri samo eno njeno oko.

A zmotili bi se, če bi rekli, da Stupica pesniško tematizira magnolijo ali Semolič mačko. Oba namreč, vsak na svoj način, z opaznim odmikom od splošnega bralskega pričakovanja - in to je nedvomno njuna posebna značilnost - reflektirata poetično funkcijo jezika in skozi vsakovrstne pojavnosti našega bivanja, vključno z večno enigma minevanja in nebivanja. Pri tem je *Magnolija* naravnana bolj tuzemsko in spoznavno, saj že na samem začetku ponudi natančen izpis iz slovarske definicije (kaj je magnolija) in vrsto opomb na koncu. Opremljena je s številnimi spominskimi sidrišči ali oprijemališči, ki olajšujejo branje. V *Žalostinkah* je teh oprijemališč manj, saj je njihov interes bolj bivanjske kot spoznavne narave.

Nastajanje obeh knjig je skrbno datirano in tudi krajevno določeno, kar za njuno recepcijo nikakor ni nepomembno. Pri *Magnoliji* sta to Šmarje pri Jelšah in Stockholm (2023-2024), v *Žalostinkah* pa piše, da so nastajale na Lavrici in v Ljubljani ter bile končane oktobra 2023. Poleg tega pri *Magnoliji* nemudoma pade v oči razdelitev na kratko uvodno pesem in dva vsebinsko tesno prepletena tematska sklopa, ker drugače pesmim, napisanim v prozi, bralstvo ne bi moglo slediti po spirali, ki se zaključi natanko tam, kjer se je začela (Menda je bila sreda), vendar se ta začetek, ki je v resnici konec zdaj uresniči na neki drugi ravni, ki jo tudi vizualno domiselno določa stavek: *Naslednje jutro bodo na sosedovem vrtu posadili magnolijo*.

Žalostinke se pojavljajo v na videz naključnem zaporedju kot povsem samostojne enote, pisane v prostem verzu, s kompaktno notranjo strukturo, ki od besedila do besedila precej variira, medtem ko logika njihovega zaporedja kar kliče po zahtevnem interpretativnem branju.

Sklepati je mogoče, da je obe knjigi rodila želja po raziskavi določenega življenja, le da gre pri *Magnoliji* vsaj za dve življenji, če že ne več, medtem ko gre v *Žalostinkah* za eno samo, čeprav prepleteno z drugimi; življenje, ki je prišlo že precej daleč. Verjetno je to razlog, da za Semoličev subjekt izjavljanja napoči trenutek, ko si zaželi »videti svet skozi mačje oči«, da bi ga misli ponesle ven iz koordinat znanega časa in prostora, proti nedoločnim daljavam. Tako *Žalostinke* v tem razpoloženju zlagoma drsijo proti neskončnosti, jo iščejo tam nekje ... Kje? Tam, kjer se morje stakne s soncem, kot pravi Rimbaud v pesmi Večnost (L' Éternité) Ali, kot zapiše Semolič, tam, kjer je svet videti *kontinuum*, v katerem se elementi stapljajo drug z drugim / ustvarjajo neskončno valovanje oblik in barv.